

Ympäristöministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@ym.fi

Lausuntopyyntö YM16/400/2017, YM022:00/2016, 7.9.2017

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista

Pyydettyinä lausuntona luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Yleistä

Ehdotettavalla valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista. Asetuksella pantaisiin täytäntöön muut kuin lakitason sääntelyä edellyttävät tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta (EU) 2015/2193 annetun direktiivin vaatimukset. Asetus korvaisi voimassa olevan kansallisen polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (750/2013). Asetukseen sisältyvät ympäristönsuojeluvaatimukset koostuisivat sekä direktiiviin perustuvista että puhtaasti kansallisista säännöksistä.

Asetusta sovellettaisiin polttoaineteholtaan vähintään yhden mutta alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköihin. Soveltamisala laajenisi koskemaan myös niitä polttoaineteholtaan vähintään 1 mutta alle 5 megawatin energiantuotantoyksiköitä, jotka ovat nykyisen asetuksen soveltamisalan ulkopuolella.

Metsäteollisuus pitää ehdotettua asetusluonnosta yleisesti kannatettavana. Toimeenpanossa valittu lähtökohta, että keskisuurten polttolaitosten (MCP) direktiivin vaatimukset tulevat olemassa oleville energiantuotantoyksiköille voimaan polttoainetehosta riippuen vuonna 2025 tai 2030, eli direktiivin mukaisesti, on erittäin hyvä. Siirtymäaikojen ajan olemassa olevat energiantuotantoyksiköt noudattaisivat nykyisen asetuksen mukaisia päästöraja-arvoja ja päästömittausvelvoitteita.

Tiettyjä jäljempänä esitettyjä muutoksia on kuitenkin tarpeen tehdä asetukseen vielä. On myös tärkeää, että varmistetaan asetuksen selkeys, jotta esimerkiksi liitteen A ja B soveltaminen eri tilanteissa ei jää epäselväksi.

Metsäteollisuus pitää erittäin tärkeänä, että direktiivin tiukentuvia päästövaatimuksia kohtuullistavia joustoja ja kevennyksiä otetaan käyttöön. Kiinteää biomassaa käyttäviä yksiköitä ja vähän käyviä yksiköitä koskevat esitykset ovat keskeisiä metsäteollisuudelle ja kannatettavia.

Nykyiseen asetukseen lisätyt joustot

Käytännössä Suomessa sijaitsevilla olemassa olevilla laitoksilla on puhtaasti kansallisia vaatimuksia edellä mainittujen siirtymäaikojen ajan. Näin ollen on tärkeää, että nykyisen asetuksen osin hyvin joustamattomiin määräyksiin tehdään tarvittavia muutoksia. Koska uuteen asetukseen on lisätty joustoja verrattuna nykyisen asetuksen määräyksiin, on tärkeää, että uusi asetus tulee voimaan jo ennen vuodenvaihdetta. Tällöin uudet määräykset voidaan ottaa huomioon laitoksilla ennen 1.1.2018. Mikäli asetuksen voimaantulo jostain syystä venyisi ensi vuoden puolelle, on varmistettava, että kumottavan asetuksen vaatimuksia ei vaadita laitoksilta ensi vuoden alussa.

Nykyiseen asetukseen esitetyistä muutoksista varsinkin seuraavat ovat metsäteollisuudelle tärkeitä:

- Päästöraja-arvot ilmaan johdettaville päästöille (5 §): Kumottavan asetuksen 5 §:n 4 momentin pois jättäminen, jonka mukaan energiantuotantoyksiköiden päästöraja-arvot määritetään yksiköiden yhteenlasketun polttoainetehon perusteella, mikäli niiden savukaasut johdetaan samaan hormiin. Tästä niin sanotusta yhteistä hormia koskevasta säännöstä luovutaan MCP-direktiivin täytäntöönpanon vuoksi. Perusteltu päätös olemassa oleville yksiköille.
- Savupiipun korkeus (7 §): Kumottavan asetuksen säännöstä muutettaisiin siten, että savupiipun korkeus voisi olla pienempi kuin 2,5 kertaa tuotantorakennuksen korkeus, mikäli riittävä piipunkorkeus määritetään leviämismallilaskelmalla. Nykyinen säännös on ollut liian ehdoton.
- Nestemäisten polttoaineiden käsittely ja varastointi (13 §): Pykälän ensimmäisen momentin kohdassa 2 säädettäisiin kumottavasta asetuksesta poiketen, että nestemäisten polttoaineiden suoja-altaaseen on vuototilanteessa sovittava vähintään 1,1 kertaa siihen sijoitetun yksittäisen säiliön suurin varastoitava nestetilavuus.
- Jätehuolto (14 §): Pykälän ensimmäisen momentin kohdasta 3 poistettaisiin myös kumottavaan asetukseen sisältyvä vaatimus siitä, että lento- ja pohjatuhkan varastointitilojen on oltava suljettuja. Kohtaan 3 lisättäisiin kuitenkin tarkennus, että tuhkan leviäminen ympäristöön pölyämällä tai muulla tavoin, esimerkiksi hulevesien mukana, on estettävä.

Koska monien laitosten ympäristölupiin on kirjattu nykyisen asetuksen vaatimukset sellaisenaan, pitäisi joustojen käyttöönotosta pystyä sopimaan valvojan viranomaisen kanssa, eikä turhaan vaatia luvan muutosta.

Tarkennuksia asetusehdotukseen nykyisen asetuksen vaatimusten osalta

Metsäteollisuus esittää seuraavat tarkennukset asetusehdotukseen nykyisen asetuksen vaatimusten osalta:

- Öljyisten jätevesien käsittely ja johtaminen (10 §): Öljytuotteiden käsittelyalueiden vedet, öljysäiliöiden suoja-aldaiden vedet sekä muut vedet, jotka voivat sisältää öljyä, on johdettava öljynerottimeen tai umpikaivoon, ***tai imettävä imuautolla.***

Yllä mainittua kohtaa tulisi tarkentaa, jotta mahdollisesta altaaseen kertyneen veden imeminen imuautolla ja vieminen käsittelyyn, jolloin mitään erityistä johtamista ei tarvita. Umpikaivon rakentaminen on turhaa, jos edellä mainittu toimintatapa on toimiva.

- Öljyisten jätevesien käsittely ja johtaminen (10 §): Vesien käsittelyyn käytettävät öljynerottimet on pidettävä toimintakuntoisina ja ne sekä 1 momentissa tarkoitetut umpikaivot on ***tarkistettava tyhjennettävä*** vähintään kerran vuodessa ***ja tyhjennettävä tarvittaessa.***

Tärkeintä on tarkistaa tilanne riittävän usein, mutta tyhjentäminen ei ole aina tarpeen.

- Nestemäisten polttoaineiden täyttö- ja purkupaikkojen pintarakenteet (13 §): 6) nestemäisten polttoaineiden täyttö- ja purkupaikkojen on oltava ***päällystettyjä nesteitä läpäisemättömiä*** ja reunoiltaan korotettuja tai kauttaaltaan kallistettuja siten, että vedet ohjautuvat hallitusti viemäriin.

Tukes-oppaassa (2015) ”Vaarallisten kemikaalien varastointi” on hyväksytty ko. alueiden päällystäminen. Samaa muotoilua on syytä käyttää tässä.

- Jätehuolto (14 §): 3) lento- ja pohjatuhka varastoidaan ***erillään***-siiloissa tai muissa vastaavissa tiloissa, joilla estetään tuhkan pölyäminen tai muu leviäminen ympäristöön;

Erillään-sana voi aiheuttaa vääränlaisen tulkinnan, että lento- ja pohjatuhkia ei voisi varastoida samassa tilassa.

- Päästörajat alle 500 h/a käyvillä laitoksilla (liite 1): liitettä 1B tulisi korjata vastaamaan liitettä 1A alle 500 h/a käyvien yksiköiden osalta

Olemassa olevat alle 500 h/a käyvät yksiköt eivät saa päästöraja-arvoja lukuun ottamatta kiinteiden polttoaineiden hiukkasraja-arvoa siirtymäajan jälkeen. Myöskään uudet alle 500 h/a käyvät yksiköt eivät saa päästöraja-arvoja lukuun ottamatta kiinteiden polttoaineiden hiukkasraja-arvoa.

Siirtymäajan ajan olemassa olevat alle 500 h/a käyvät yksiköt sen sijaan noudattavat liitteen 1B vara- ja huippukuormayksikön raja-arvoja.

Olemassa oleva alle 500 h/a käyvä öljyä käyttävä laitos joutuisi näin ollen muuttamaan polttoainettaan siirtymäajan ajaksi, kun samalla uusille vastaaville vähän käyville yksiköille ei aseteta mitään päästöraja-arvoja. Tämä ei ole perusteltua.

Tarkennuksia MCP-direktiivin toimeenpanoon liittyviin esityksiin

Liitteen 1A alaviitteessä P2 todetaan, että taulukon päästöraja-arvoja ei sovelleta olemassa oleviin yksiköihin, joiden toiminta-aika on yli 500 mutta enintään 1000 käyttötuntia vuodessa viiden vuoden liukuvana keskiarvona, ja joita käytetään lämmöntuotantoon poikkeuksellisen kylmien sääolosuhteiden aikana. Lisäksi todetaan, että kyseisiin yksiköihin sovelletaan liitteen 1B mukaisia vara- ja huippukuormayksiköiden päästöraja-arvoja. Liitteessä B todetaan kuitenkin, että olemassa olevat polttoaineteholtaan yli 5 megawatin energiantuotantoyksiköt noudattavat liitteen 1B päästöraja-arvoja 31.12.2024 saakka ja olemassa olevat vähintään 1 mutta enintään 5 megawatin energiantuotantoyksiköt 31.12.2029 saakka. Sen jälkeen olemassa olevat yksiköt siirtyvät noudattamaan liitteen 1A mukaisia päästöraja-arvoja.

Näin ollen jää epäselväksi mitä päästöraja-arvoja on tarkoitus soveltaa (tai sovelletaanko päästöraja-arvoja ollenkaan) yksiköihin, joiden toiminta-aika on yli 500 mutta enintään 1000 käyttötuntia vuodessa viiden vuoden liukuvana keskiarvona, ja joita käytetään lämmöntuotantoon poikkeuksellisen kylmien sääolosuhteiden aikana. Liitteessä viitataan ristiin liitteen 1A ja 1B välillä kyseisten yksiköiden osalta.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja